

Schakel

in florerende
gemeenschappen

Tijd van verandering

Als samenleving staan we voor fundamentele uitdagingen: omgaan met armoede, met polarisatie, individualisering, radicalisering en met het afnemend vertrouwen in overheden. We worden uitgedaagd om te verduurzamen en om de leefbaarheid van onze gemeenschappen te verbeteren. Lokaal beginnen, blijkt steeds vaker een effectieve aanpak om op de grote schaal impact te hebben.

De klassieke systemen, de recepten die we gewoon zijn en die ooit deugdelijk waren, zijn uitgewerkt. De huidige manier van denken en handelen is niet meer toereikend om de complexe uitdagingen aan te vliegen. Daardoor zien we - ondanks alle goede bedoelingen - steeds meer zaken vastlopen.

Wij zien verandering als een kans. Want als zaken anders moeten, kunnen we er met elkaar voor kiezen om af te slaan naar een meer rechtvaardige, inclusieve en duurzame wereld. Omdat het moet. En ook omdat het kan.

De nieuwe stap in de democratie is het bundelen van krachten en een sterk partnerschap creëren tussen de lokale overheid en burgers. Steeds meer overheden zijn zich bewust van hun onmacht en tegelijk ook van de noodzaak van een partnerschap met burgers. Florerende gemeenschappen vormen een samenleving gebaseerd op gelijkwaardigheid en het delen in verantwoordelijkheid. Hierin hebben we samen te leren.

Tijd van verandering (2)

Er is behoefte aan een andere manier van besturen, aan anders organiseren, aan anders innoveren, aan anders produceren... Er groeit stilaan een nieuwe bestuurscultuur bij zowel overheden, in organisaties als bij bedrijven. Een nieuwe cultuur als alternatief voor de dominante top-down, command-and-control benadering. De huidige cultuur is nog sterk schatplichtig aan metaforen uit het industriële en zelfs militaire denken. Begrippen als strategie, tactiek, scenario's, operationele doelen, procedures, maatregelen, performance indicators... stammen allemaal uit de organisatietheorie en -praktijk van die werelden.

Organisaties, zowel als bedrijven en overheden zijn echter niet alleen productie-, dienstverlenings- en bestuursystemen. Het zijn ook sociale en culturele systemen die hun wortels hebben in de biologie, filosofie, bestuurskunde, narratologie, systeemkunde en (zorg)ethiek. Ze ontwikkelen zich voortdurend - of hun leiders dat nu willen of niet - en passen zich aan hun omgeving aan. Het zijn complex-adaptieve systemen.

De kennis en informatie die nodig is om organisaties en hun medewerkers zelf te laten excelleren, om individuele burgers en het middenveld samen rollen te laten opnemen - in partnerschap met de overheid - blijkt meer en meer verspreid te zitten in het bedrijf zelf, in de organisatie, in de buurt en in het hele ecosysteem. Ze bevindt zich niet enkel bij het management en in de managementprocessen, en evenmin bij de politiek en in de politieke - niet steeds transparante - cenakels.

Onze overtuiging

We geloven in een sterk partnerschap tussen overheid, burgers, organisaties, bedrijven...

Florerende gemeenschappen evolueren van lineaire afhankelijkheid (vraag-aanbod) naar circulaire wederkerigheid (kracht) en van toegewezen verantwoordelijkheid naar solidariteit en gedeelde verantwoordelijkheid.

De kracht van samen leren en voortschrijdend inzicht.

In florerende gemeenschappen leren mensen individueel, leert iedereen van iedereen en ontstaan er nieuwe en gedeelde inzichten die noodzakelijk zijn om de gemeenschap natuurlijk en gezond te laten ontbolsteren.

Florerende gemeenschappen kunnen met de groeiende complexiteit omgaan.

Een gemeenschap is de schaal waarin mensen hun autonomie kunnen opnemen en direct impact hebben. Door steeds meer florerende gemeenschappen te vormen en te versterken, bewegen we naar een florerende samenleving.

Wat is een florerende gemeenschap?

Een gemeenschap waarbij mensen, bedrijven, organisaties en overheden zich organiseren rondom plekken of uitdagingen. Initiatieven waarbij alle stakeholders in samenwerkingsprocessen waarde creëren door te bouwen aan hun gemeenschap of community.

Een gemeenschap floreert wanneer het waardevol potentieel wordt losgemaakt en mag schitteren. We leren omgaan met verschil en diversiteit en zien dit als lerende kracht om cocreatief impact te genereren.

Een gemeenschap floreert wanneer mensen zich deelgenoot voelen en ze voldoende veiligheid en aanmoediging ervaren om te durven experimenteren, bij te dragen, te ondernemen en te innoveren.

Door met elkaar te leren, samen bij te sturen en te creëren, ontwikkelt zich autonomie, engagement en een duurzame motivatie.

Een florerende gemeenschap is er om het algemeen welbevinden van elk individu te versterken. Ze zorgt voor stabiliteit, waardigheid, genot, optimisme, vitaliteit en veerkracht. Een ideaal recept tegen onmacht, frustratie, boosheid en polarisatie.

Heel gewoon maar nog niet vanzelfsprekend

Hoe moeiteloos het ook lijkt: florerende gemeenschappen ontwikkelen zich niet spontaan. In de ontwikkeling zijn er nog altijd belemmerende patronen waardoor prachtige initiatieven niet tot waarde kunnen komen.

De belangrijkste barrières:

- Polarisatie zorgt voor angst om te ondernemen want dat is kleur bekennen.
- Gevoel van machteloosheid.
- Gevoel van overdruk en gebrek aan ruimte om te engageren.
- Onvoldoende lokaal kader om energie en krachten samen te brengen.
- Gebrek aan verbondenheid, elkaar niet kennen, gebrek aan duurzame relaties.
- Gebrek aan verbeeldingsvermogen. De macht van de gewoonte.
- Gebrek aan welbevinden en aan positief perspectief.

Wat is er nodig?

- ontwikkeltijd
- financiering
- geloven in het proces zonder te weten wat de uitkomst zal zijn
- moed / durf
- een langetermijnvisie
- mogen mislukken, anders lukken
- openheid
- bewustzijn van verschillende kapitalen
- denken in termen van impact
- ontwikkelen van een nieuwe en gemeenschappelijke taal
- witruimte

Identiteit Schakel

VOOR WIE ZIJN WE ER?

Iedereen binnen lokale gemeenschappen die een complexe uitdaging of samenlevingsknoop ziet of ervaart en die open staat om samen tot volhoudbare uitkomsten te komen.

WAT DOEN WE EN HOE DOEN WE HET?

Als gangmaker voor lokale gemeenschappen nemen we, contextafhankelijk, de taken en rollen op die nodig zijn. We schakelen door zelf te initiëren, te mobiliseren en te begeleiden. Via cocreatie maken we samen ervaren, leren en creëren mogelijk. We zorgen ervoor dat verantwoordelijkheid komt te liggen waar ze hoort te liggen.

WAT MAAKT ONS ANDERS?

We zijn een onafhankelijke en neutrale stichting met veel expertise. Met cocreatie als mindset. We werken vanuit gedeelde intentie en gewenste impact en niet vanuit voorgekookte plannen. Zo komen lokale gemeenschappen in nieuwe ordeningen tot zelforganisatie en (versnelde) beweging.

SCHAKEL

IN FLORERENDE
GEMEENSCHAPPEN

**wij maken florerende
gemeenschappen
mogelijk**

WAT MAKEN WIJ BELANGRIJK?

NEUTRALITEIT/ De gemeenschap aan zet
VERTROUWEN/ in potentieel/ in andere aanpak/ in partnerschap/ durf en kwetsbaar
We omarmen VERSCHIL en maken dat tot werkbare kracht
RUIMTE en TIJD voor COCREATIE/ Samen aanpakken en samen leren

ONZE PERSOONLIJKHEID?

We zijn ondernemende, onbevangen, enthousiaste, betrokken, wendbare schakelaars die niet loslaten. Die deelgenoot blijven zodat/tot dat de gemeenschap kan floreren.

ONZE AMBITIE

Zelf gezien worden als onafhankelijke autoriteit en schakel om florerende gemeenschappen mogelijk te maken. Gangmaker zijn van een platform dat volledig gedragen is door structurele donaties en lokale co-financiering. Een groep schakelaars die als doel heeft om te 'padvinden' en te laten zien hoe het samen anders kan. En die met elke nieuwe lokale gemeenschap een stap zet naar een florerende samenleving.

IL MANIFESTO FLORERENDE GEMEENSCHAPPEN

Overtuigingen:

- Geloof dat alle potentieel aanwezig is in een lokale gemeenschap.
- In een wereld waarin de complexiteit alleen maar toeneemt, vormen florerende gemeenschappen de basis om met die complexiteit te leren omgaan. Een florerende gemeenschap is de schaal waarin mensen hun autonomie kunnen opnemen en direct impact hebben. Meerdere florerende gemeenschappen zorgen voor een florerende samenleving (fractaal).
- De kracht van samen leren en voortschrijdend inzicht. In florerende gemeenschappen leren mensen individueel, maar leert iedereen van iedereen en ontstaan er nieuwe en gedeelde inzichten die noodzakelijk zijn om de gemeenschap zich verder te laten ontbolsteren (verder floreren).
- Florerende gemeenschappen evolueren van lineaire afhankelijkheid (vraag-aanbod) naar circulaire wederkerigheid (kracht) en van toegewezen verantwoordelijkheid naar solidariteit en gedeelde verantwoordelijkheid. We geloven in een sterk partnerschap tussen overheid en burgers.

Wat is een florerende gemeenschap?

- Een gemeenschap waar alle waardevol potentieel (veelheid aan competenties, ervaring, vaardigheden, inzichten, energie...bij mensen) wordt losgemaakt en kan schitteren.
- Een florerende gemeenschap is een waarderende gemeenschap: waar mensen de waarde van elkaar, de omgeving en de gemeenschap voelen en waarderen.
- Een plek van sterke interactie en transactie. Een plek waar mensen elkaar echt (leren) kennen en elkaars belangen, verschillen, verzuchtingen en verwachtingen verkennen, ontdekken, begrijpen.
- Een plek waar gedeelde belangen elkaar vinden en er daardoor energie ontstaat om samen te cocreëren. Samen waarde creëren en impact genereren. Een plek waar mensen gepassioneerd samen ondernemen om de gemeenschap beter te maken. Waar mensen gedeelde mondiale uitdagingen op lokaal niveau aanpakken.

- Een gemeenschap waar mensen zich toe verbonden voelen (aarden, verbonden met de plek, mensen, buurt, wijk, familie...).
- Een gemeenschap waarrond mensen zich deelgenoot voelen en een hoog bewustzijn aanwezig is van gedeelde verantwoordelijkheid voelen. Waar mensen zich inzetten voor de gemeenschap.
- Een florerende gemeenschap zorgt voor individueel en collectief welbevinden: het is een plek waar mensen zich goed voelen, ondersteund en gestimuleerd worden in hun eigen ontwikkeling (deelnemen aan het sociale, economische, culturele en spirituele leven).
- Een plek waar mensen delen. Florerende gemeenschap zorgt voor sterke engagementen en duurzame motivatie. (verbondenheid, autonomie, competenties en waardering)
- Een gemeenschap waar mensen voldoende veiligheid en vertrouwen voelen om samen te durven experimenteren en innoveren.
- Een plek van voortschrijdend inzicht: waar mensen samen leren, samen inzichten verwerven, bijsturen, beslissen en realiseren.
- Een plek waar mensen weinig drempels ervaren om te interageren, samen te werken, bij te dragen, te ondernemen...

Waarom is bouwen aan een florerende gemeenschap interessant?

- Transitie naar een meer rechtvaardige, inclusieve en duurzame wereld. De klassieke systemen, de recepten die we gewoon zijn, werken niet meer. De huidige manier van denken loopt vast.
- Er zijn fundamentele uitdagingen: armoede, individualiseren, duurzaamheid, leefbaarheid, toenemende dualisering... die we best lokaal aanpakken om mondiale impact te hebben.
- Om polarisatie tegen te gaan.
- Volgende stap in de democratie: bundelen van krachten en sterk partnerschap tussen lokale overheid en burgers. De taakstelling van lokale overheden wordt steeds groter. De verwachtingen nemen toe, terwijl budgettaire ruimte en draagkracht soms dwingen om scherpere keuzes te maken. Steeds meer lokale overheden zijn zich bewust van hun onmacht en

de noodzaak van partnerschap met burgers. Florerende gemeenschappen streven naar een meer democratische samenleving, gebaseerd op gelijkwaardigheid en het samen delen van de verantwoordelijkheid.

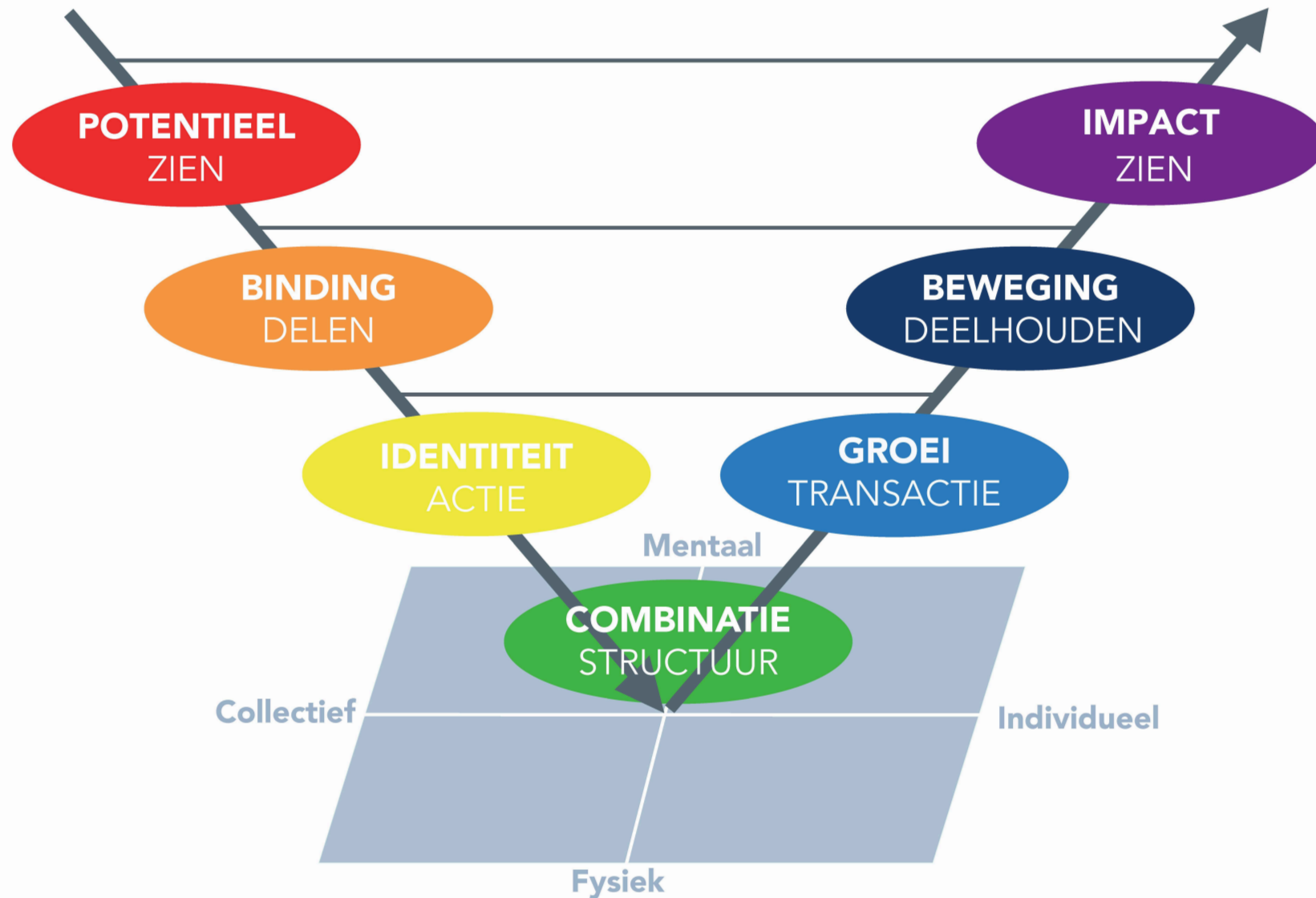
- Er is een breed aanvoelen van een momentum voor verandering. Florerende gemeenschappen zijn de manier om het momentum handen en voeten te geven.
- Om het algemeen welbevinden van elk individu te versterken. Een florerende gemeenschap zorgt voor stabiliteit, zich goed voelen, waardigheid, genot, optimisme, vitaliteit, optimisme, veerkracht als tegenhangers van onmacht, frustratie, boosheid, polarisatie...
- goed doen: zorg dragen voor anderen, goede relaties onderhouden, je eigen kennis en vaardigheden en kennis bijdragen aan de samenleving.

Welke moeite moeten we doen?

Welke weerstanden, belemmeringen ervaren we?

- Er is een breed aanvoelen van een momentum voor verandering. Florerende gemeenschappen zijn de manier om het momentum handen en voeten te geven.
- Oplossingsgericht denken, projectmatig, lineair denken
- Tijdsinvestering, ontwikkeltijd
- Projectgebonden financiering/wet op overheidsopdrachten
- Overtuigen om mee te geloven in een proces zonder te weten wat de uitkomst zal zijn
- Hiërarchie, type leiderschap (moed, durf)
- Geen langetermijnvisie
- Koudwatervrees, angst omdat het ongrijpbaar is, risico op falen
- Financiële investering pas zichtbaar/voelbaar na een tijd
- Geen vakidioten, geen vertegenwoordigers
- Claimgedrag door 1 partij/organisatie
- Plaatsvervangend denken
- Geen bewustzijn van andere kapitalen
- Outputgericht (niet in termen van impact)
- Te weinig gemeenschappelijke taal om het over te brengen
- We zijn niet strategisch bezig en zijn te bescheiden

COCREATIEKOMPAS

Schakel in florerende gemeenschappen

Schakel maakt deel uit van Stichting Lodewijk de Raet. Wij maken florerende gemeenschappen mogelijk.

We bouwen, ondersteunen en faciliteren lokale cocreatieve processen en (burger)initiatieven die vertrekken vanuit plekken of uitdagingen. We doen dit in partnerschap met lokale overheden, burgers, organisaties en bedrijven. Waarden hierbij zijn: ruimte, neutraliteit, vertrouwen, verschil en cocreatie.

We zijn onafhankelijk en neutraal met veel ervaring in het in beweging brengen van samenlevingsinitiatieven. We werken altijd vanuit gedeelde intentie en gewenste impact en dus niet vanuit voorgekookte plannen. Zo komen lokale gemeenschappen in nieuwe ordeningen, tot duurzame zelforganisatie en tot (versnelde) beweging.

Contextafhankelijk nemen we taken en rollen op die nodig zijn. We schakelen door zelf te initiëren, te mobiliseren en te begeleiden. We zorgen ervoor dat verantwoordelijkheid komt te liggen waar ze hoort te liggen.

We zijn ondernemende, onbevangen, betrokken en wendbare schakelaars die niet loslaten.

We zien het als een uitdaging om samen met jou het mogelijke mogelijk te maken.

SCHAKEL

in florerende
gemeenschappen

Mei 2021

Koen Steuperaert | Lieven Hérie | Micheline de Kreijger | Geert Sturtewagen
Koningin Maria Hendrikaplein 64a, 9000 Gent | Telefoon: 09 382 75 70 | info@cocreatie.be

Stichting Lodewijk de Raet